

**LAUDATO SI'
MOVEMENT**
Catholics for Our Common Home

Mwongozo wa Kupunguza Uwekezaji

Kwa Shule

Yaliyomo

UTANGULIZI.....	3
TAZAMA.....	4
Maswali ya kutafakari.....	6
TAMBUA.....	7
Maswali ya kutafakari.....	8
CHUKUA HATUA.....	9
Anzisha kamati.....	10
Kagua uwekezaji wako wa sasa.....	10
Weka vigezo vya uchunguzi.....	11
Amua ikiwa utawekeza kwa njia endelevu.....	11
Anzisha michakato ya kiutawala.....	12
Fanya uamuzi wa mwisho.....	12
Fanya ahadi.....	12
Sherehekeea.....	12
Fuatilia kwa muda mrefu.....	12
RASILIMALI / NYENZO ZA ZIADA.....	13

UTANGULIZI

"Tunajua kuwa teknolojia inayotokana na matumizi ya mafuta ya kisukuku yanayochafua sana - hasa makaa ya mawe, lakini pia mafuta na, kwa kiwango kidogo, gesi - inahitaji kubadilishwa hatua kwa hatua bila kusita." (Laudato Si', 165)

Jukwaa [Tendaji la Laudato Si'](#) inatuhimiza kuridhia kielelezo cha Uchumi wa Ikolojia, Lengo la Laudato Si'. Mojawapo ya njia ambazo Shule yako inaweza kuridhia Uchumi wa Ikolojia ni kuachana na tasnia zinazodhuru nyumba yetu ya kawaida.

Mwongozo huu utakusaidia kuchunguza jinsi Shule yako inaweza kuachana na nishati ya mafuta na viwanda vingine. Mwongozo unajumuisha sehemu tatu:

1. Tazama
2. Tambua
3. Chukua hatua

Sehemu ya kwanza itakusaidia kuelewa kupunguza uwekezaji Sehemu ya pili itakusaidia kubaini ikiwa Shule yako ingependa kutekeleza upunguzaji wa uwekezaji. Hatimaye, sehemu ya tatu itakusaidia kuchukua hatua.

Ni muhimu kutambua kwamba mwongozo huu ni kwa madhumuni ya elimu tu. Haujumuishi au haukusudii kujumuisha ushauri wa uwekezaji au huduma yoyote ya uwekezaji na hauchukui nafasi ya ushauri wa kitaalamu wa uwekezaji. Vuguvugu la Laudato Si' na washirika wake, wanachama, na washirika hawaiidhinishi au kupendekeza bidhaa yoyote ya uwekezaji na hawawajibikii hatua zinazochukuliwa na wawekezaji. Uwekezaji wote una aina fulani ya hatari, na unapaswa kushauriana na mtaalamu anayefaa kwa ushauri mahususi unaokidhi mahitaji yako mahususi na/au uthibitishe usahihii wa maelezo yaliyotolewa hapa kabla ya kufanya uamuzi wa uwekezaji.

TAZAMA

"Tabia nzi inafaidi wote, ni ya wote na ina kusudiwa kwa wote."
(Laudato Si', 23)

Nishati ya kisukuku ina jukumu kubwa katika uchumi wa dunia. Ripoti moja [inakadiria](#) kuwa utafiti na uzalishaji wa mafuta na gesi ulikuwa karibu 4% ya uchumi wa dunia, wakati [ripoti](#) nyine inakadiria kuwa mwaka 2022 gharama ya matumizi ya nishati inayozalishwa na nishati ya mafuta ilifikia zaidi ya 13% ya pato la taifa la dunia (*ripoti kwa Kiingereza pekee*).

Mafuta ya kisukuku ni biashara kubwa kwa sababu ni muhimu kwa maisha ya kisasa. Kwa muda wa miaka 150 iliyopita, nishati ya visukuku imeinua viwango vya maisha kwa watu wengi, na imeunganishwa katika karibu kila nyanja ya maisha yetu. Wanaume na wanawake ambao wamechimba migodi ya makaa ya mawe, kuweka mabomba ya mafuta, viwanda vyenye wafanyakazi na viwanda vya kusafisha mafuta, na kufanya vibarua vingine vingi wamefanya kazi kwa manufaa ya wengi.

Wakati huohuo, sasa tunajua kwamba viwanda hivi havitumikii maslahi ya wanadamu na viumbe vingine vyote. Zaidi ya miongo kadhaa ya utafiti na uzoefu, tumejifunza kwamba hatari za nishati ya mafuta ni nyngi.

Mafuta ya kisukuku ndio chanzo kikubwa zaidi cha gesi chafuzi zinazosababisha mabadiliko ya hali ya hewa. Mabadiliko ya tabianchi husababisha hatari ya mvua isiyoweza kutabirika, dhoruba kali, jangwa linalokua, na maeneo makubwa ya mbu. Kwa upande mwingine, hii inasababisha mateso kwa dada na ndugu zetu, ambao wanahatarisha kupoteza nyumba na biashara, mazao yasiyofaa, njaa iliyoongezeka, kuenea kwa magonjwa ya kupumua na magonjwa yanayooneezwa na virusi, na haja ya kuhama.

Umaskini na mizozo mara nyngi hutokea kutohana na misukosuko hii. Ingawa sisi sote tuko hatarini, maskini, vijana, na wanawake na wasichana wanakabiliwa na hatari hizi kwa njia isiyo sawa.

Kwa kuzingatia hali hii, ni wazi kwamba matumizi ya nishati ya kisukuku ni lazima yakomeshwe haraka iwezekanavyo.

Ili kuendelea na shughuli zao, kampuni za mafuta hutegemea uwekezaji. Ingawa uwekezaji huu unaweza kutoa pesa ambazo kampuni zinahitaji kupata mafuta zaidi kutoka ardhini, pia hutoa "leseni ya kijamii."

Leseni ya kijamii ya kufanya kazi ina maana kwamba sekta ambayo ni kinyume na ustawi wa binadamu inaruhusiwa kuendelea kustawi katikati yetu. Kampuni za mafuta zinaweza

kutoa hoja kwa serikali, wakopeshaji na umma kwa ujumla kwamba mamilioni ya watu wameonyesha kuunga mkono shughuli zao kwa kuwekeza kwao.

Uwekezaji katika nishati ya kisukuku huwasiliana kuwa watu wa kila siku wanaamini kuwa tasnia hii ina msimamo wa maadili. Kinyume chake, upunguzaji wa uwekezaji hutoa taarifa kwa umma kwamba hatuamini kwamba biashara hizi zinfaa kuendelea.

Katika kukabiliana na changamoto kuanzia utangazaji wa tumbaku hadi mfumo wa ubaguzi wa rangi nchini Afrika Kusini, upunguzaji wa uwekezaji umezua unyanyapaa wa kijamii kuhusu hatua zisizo za kimaadili. Shinikizo hili la kijamii mara nyingi husababisha uundaji wa sera zinazozuia shughuli hatari.

Kwa sababu kulinda manufaa ya wote na kutunza walio hatarini zaidi ndiyo kiini cha Mafundisho ya Kijamii ya Kikatoliki, Vatikani imesisitiza mara kwa mara hitaji la kujiepusha na uwekezaji unaodhuru makao yetu ya pamoja.

- Laudato Si' inatuhimiza kuchukua nafasi ya teknolojia kulingana na nishati ya kisukuku "bila kuchelewa."
- Kupiga hatua Kuelekea Kutunza Nyumba yetu ya Pamoja, na Jopokazi cha Kimataifa kuhusu Ikolojia Muhimu, inahimiza kujitenga kutoka kwa nishati ya mafuta na tasnia zingine zinazodhuru nyumba yetu ya kawaida (*nyenzo kwa Kiingereza pekee*).
- Mensuram Bonam na Chuo cha Kipapa cha Sayansi, inahimiza upunguzaji wa uwekezaji kama "mkakati wa kuondoka" ikiwa ushiriki wa wawekezaji hauwezekani kufaulu (*rasilimali kwa Kiingereza pekee*).

Taasisi nyingi za Kikatoliki tayari zimejitolea kuachana na nishati ya mafuta. Kwa kweli, Wakatoliki mara nyingi wanajulikana kuwa chanzo kikubwa zaidi cha ahadi kwa harakati za kimataifa za upunguzaji wa uwekezaji.

Mbali na hayo, vuguvugu hilo sasa linaongozwa na mamia ya Dayosisi, Jimbo kuu, mashirika ya Caritas, Mabaraza ya Maaskofu, Mashirika Yasiyo ya Kiserikali na mengine mengi.

Orodha kamili ya upunguzaji wa uwekezaji kwa Wakatoliki inapatikana [hapa](#).

Maswali ya kutafakari

- Je, tasnia ya mafuta imeathiri VIPI ubinadamu na viumbe vyote katika makao yetu ya pamoja?
- Ni nini athari za uwekezaji mkubwa katika nishati ya mafuta ya kisukuku?
- Je, upunguzaji wa uwekezaji unatafutaje kuleta msukumo wa umma wa mabadiliko?
- Je, Mafundisho ya Kijamii ya Kikatoliki yanawiana VIPI na chaguo la kujiepusha na uwekezaji katika nishati ya visukuku na shughuli nyingine zinazodhuru uumbaji?
- Je, ni sababu zipo zinawezakuwa kwa nini Shule nyingine zimeamua kujitoa?

TAMBUA

"Upendo, uliojaa ishara ndogo za kujaliana, pia ni wa kiraia na wa kisiasa, na hujifanya kuhisiwa katika kila hatua inayotaka kujenga ulimwengu bora." (Laudato Si', 231)

Taasisi nyingi za Kikatoliki tayari zinachukua mtazamo wa kijamii kwa uwekezaji wao. Iwe ni kuhakikisha kwamba hazina zao za uwekezaji haziungi mkono ukiukwaji wa haki za binadamu, tumbaku, silaha, au viwanda vingine, Shule nyingi hufikiria juu ya kile ambacho fedha zao hufanya iwezekanavyo.

Mazoezi ya kuchagua kuzuia ufadhili kutoka kwa tasnia fulani mara nyingi huitwa "uchunguzi hasi." Msimamizi wa kwingineko lazima achunguze uwekezaji wote kwa kuzingatia vigezo hivi hasi.

Kadiri ufahamu wa hali halisi ya mzozo wa sayari yetu unavyoongezeka, Shule zinaongeza tasnia zinazodhuru nyumba yetu ya kawaida kwenye orodha yao mbaya ya uchunguzi. Kuchagua cha kuchuja ni swali kwa kila Shule.

Nishati ya kisukuku ni ya juu ya akili kwa wengi. Hata hivyo, kuamua nini maana ya "mafuta ya kisukuku" ni suala tata sana. Kuna hatua nyingi kati ya tone la mafuta au molekuli ya gesi asilia na magari tunayoendesha au taa tunazowasha.

Uchunguzi hasi wa nishati ya kisukuku unaweza kujumuisha baadhi au yote haya:

- utafutaji na uchimbaji wa mafuta
- usafishaji wa mafuta ya kisukuku na kusaga
- usambazaji wa mafuta ya kisukuku
- kuzalisha na kuuza nishati kwa kuzingatia nishati ya mafuta

Kando na kuachana na nishati ya visukuku, baadhi ya taasisi huchagua kukagua vibaya shughuli zingine ambazo ni hatari kwa uumbaji, kama vile kuzalisha mafuta ya mawese au kudumisha shughuli kubwa za kilimo cha wanyama.

Ugawaji unamaanisha kuuza mali zinazohusiana na viwanda hivi au kujitolea hadharani kutowekeza katika tasnia hizi. Ikiwa Shule tayari ina vitega uchumi katika tasnia ya mafuta, inaweza kujiondoa kwa kuziwa. Ikiwa Shule haina uwekezaji katika tasnia hii, inaweza kujiondoa kwa kutoa taarifa kwa umma kwamba haitawahi kuwekeza.

Ikiwa Shule yako tayari ina uwekezaji katika nishati ya visukuku, kuondoka kunaweza kuchukua aina kadhaa:

- kuondoka kwa makubaliano yoyote ya umiliki wa moja kwa moja (kwa mfano, ikiwa Shule inamiliki kisima cha mafuta)
- kutoka kwa fedha zilizochanganywa (kama vile mpango wa kustaafu) au hazina ya pande zote
- kuuza hisa katika makampuni ya mafuta
- kuuza dhamana za kampuni za makampuni ya mafuta

Shule yako inaweza kupunguza kabisa shughuli zote zinazohusiana na nishati ya mafuta, katika mifumo yote ya uwekezaji, au kuachana kidogo na baadhi ya shughuli zinazohusiana na nishati ya mafuta, katika baadhi ya mifumo.

Kupunguza uwekezaji ni hatua muhimu ya kwanza. Hatua inayofuata ni kuamua ni wapi fedha ambazo hazijatolewa kwa nishati ya mafuta au tasnia nyingine zitaenda badala yake.

Tafadhali tazama *Mwongozo wa Uwekezaji Endelevu* kwa maelezo zaidi kuhusu jinsi ya kukamilisha upunguzaji wako na uwekezaji katika sekta zinazolinda uumbaji.

Maswali ya kutafakari

- Je, Shule ina uwekezaji wowote katika tasnia ya mafuta, iwe utafutaji/uchimbaji, usafishaji, usambazaji au mauzo ya nishati? *Kujibu swali hili kunaweza kuhusisha kuangalia vitega uchumi vinavyopatikana kwa urahisi zaidi, kama vile visima vya mafuta, hifadhi ya mafuta, na bondi za kampuni za mafuta, pamoja na kuzungumza na meneja wa uwekezaji ili kujua kama nishati ya visukuku inahusika katika ufadhili wa pamoja au wa pamoja.*
- Ikiwa Shule haina vitega uchumi, je, tunaweza kuahidi kutoyafanya yaendane na maadili yetu na Mafundisho ya Kijamii ya Kikatoliki?
- Ikiwa Shule ina vitega uchumi, je, aina yoyote ya utengaji mali, iwe kamili au sehemu, italingana na maadili yetu na Mafundisho ya Kijamii ya Kikatoliki?
- Je, Shule ina timu ya watu wanaoweza kusimamia mchakato wa uondoaji, ikiwa ni pamoja na watu wa kujitolea?
- Je, tunataka kusonga mbele kwa kujitoea?

CHUKUA HATUA

"Mitazamo hii pia hutupatanisha na hitaji la maadili la kutathmini athari za kila kitendo na uamuzi wetu wa kibinafsi kwa ulimwengu unaotuzunguka." (Laudato Si', 208)

Shule yako ikifanya uamuzi wa kuachana nayo, inapaswa kuchukua hatua.

Shule yako inapoanza mchakato wa kuachana na nishati ya kisukuku, kumbuka kwamba ukurasa wa wavuti wa Laudato Si' [Kataliki ukurasa wa tovuti ya kupunguza uwekezaji](#) ni chanzo bora cha habari. Vuguvugu la Laudato Si' inaweza kukuunganisha na mfanyakazi aliyejitolea ambaye anaweza kujibu maswali ya ziada kuhusu harakati ya uondoaji wa mali. Tafadhali tuma barua pepe kwa hello@laudatosimovement.org na uombe kuzungumza na mratibu wa kampeni ya uondoaji.

Tunakukumbusha kuwa maelezo haya ni kwa madhumuni ya kielimu pekee, na si ukurasa wa tovuti au usaidizi wowote unaotolewa haujumuishi au kunuia kujumuisha ushauri wa uwekezaji au huduma yoyote ya uwekezaji na si mbadala wa ushauri wa kitaalamu wa uwekezaji.

Hatua hizi zinapendekezwa kama njia ya kupitia mchakato.

- 1. Anzisha kamati**
- 2. Kagua uwekezaji wako wa sasa**
- 3. Weka vigezo vya uchunguzi**
- 4. Amua ikiwa utawekeza kwa njia endelevu**
- 5. Anzisha michakato ya kiutawala**
- 6. Fanya uamuzi wa mwisho**
- 7. Fanya ahadi**
- 8. Sherehekea**
- 9. Fuatilia kwa muda mrefu**

Anzisha kamati

Kamati inaweza kuleta pamoja maoni na kusaidia kushiriki kazi ya uwekezaji.

Ili kuunda kamati yako, tambua kiongozi/viongozi katika Shule yako wanaochangia maamuzi ya kifedha. Timu ya ikolojia, usimamizi wa fedha, timu ya uwekezaji, biashara, mukutano wa jumuiya ya wazazi na/au kamati inaweza kuchangia maamuzi ya kifedha. Hata kama idara uliyomo ndiyo inayoidhinisha maamuzi ya kifedha, itakuwa vyema kutambua wengine wanaochangia maamuzi yanayozingatia maadili.

Kwa kuongeza, unaweza kutaka kuajiri mshauri wa nje ili kusaidia hatua ya Shule. Mshauri ambaye ni mtaalamu wa uwekezaji endelevu anaweza kutoa ushauri ulioboreshwu zaidi. Ilikusaidia, unaweza kutaka kushiriki [utafiti](#). Kuhusu utendakazi wa kampuni 7,000 kwa zaidi ya miaka 40, ambao uligundua kuwa "utendaji wa uwekezaji wa ambao haujumuishi kampuni za uzalishaji wa mafuta hautofautiani sana katika suala la hatari na kurudi kutoka kwa wasifu usio na kikomo."

Kagua uwekezaji wako wa sasa

Kama sehemu ya mchakato wako wa utambuzi, unaweza kuwa umetengeneza muhtasari wa uwekezaji wako katika nishati ya visukuku. Ikiwa sivyo, unda moja sasa.

Lahajedwali inaweza kukusaidia kufuatilia habari muhimu kama hii:

- Aina ya uwekezaji (k.m., umiliki wa rasilimali za mafuta kama vile visima vya mafuta, umiliki wa hati dhamana za kampuni, umiliki wa hisa, au uwekezaji katika hazina iliyounganishwa au hazina ya pande zote mbili)
- Kiasi cha uwekezaji
- Mtu au kampuni inayosimamia uwekezaji
- Ikiwa kuna mikataba yoyote na meneja

Ikiwa huna uwekezaji wowote wa sasa na uko tayari kujitolea kutoepuka uwekezaji huu katika siku zijazo, nenda moja kwa moja kwenye hatua ili "kufanya uamuzi wa mwisho."

Weka vigezo vya uchunguzi

Bainisha haswa ni uwekezaji gani haufai maadili ya Shule yako na kujitolea kwake kwa Mafundisho ya Kijamii ya Kikatoliki.

Huenda tayari ukatumia vigezo vya uchunguzi hasi ili kuongoza uwekezaji wako katika sekta nyingine. Ikiwa ndivyo, hakikisha umekagua jinsi maamuzi haya yalifanywa hapo awali na utumie lugha sawa na hiyo kuelezea sababu za kigezo chako cha mafuta.

Kwa nishati za kisukuku, unaweza kuchagua mojawapo ya hizi kama skrini hasi:

- Huduma yoyote inayohusiana na mafuta yoyote ya kisukuku (makaa ya mawe, mafuta, gesi)
- Huduma yoyote inayohusiana na nishati moja au mbili za mafuta
- Huduma yoyote inayohusiana na mafuta mawili ya mafuta yanayotumia kaboni nyingi zaidi, mafuta ya makaa ya mawe na lami
- Huduma zilizochaguliwa za mafuta ya kisukuku, kama vile uchunguzi/uchimbaji, usafishaji, usambazaji, au kuzalisha nishati

Unapaswa pia kufafanua ni aina gani za mali zimeathiriwa:

- Umiliki wa miundombinu ya mafuta (kama vile visima vya mafuta)
- Umiliki wa hati dhamana za ushirika
- Umiliki wa hisa
- Uwekezaji katika hazina iliyochanganywa au mfuko wa pamoja

Kuwa wazi na kwa ufupi kuhusu vigezo vyako hasi vya uchunguzi kutaruhusu wale wanaosimamia uwekezaji kufanya maamuzi.

Amua ikiwa utawekeza kwa njia endelevu

Kujitenga kutoka kwa nishati ya mafuta hutuma ishara muhimu kwa tasnia na kwa serikali. Kupunguza uwekezaji wa nishati ya mafuta huondoa leseni ya kijamii ambayo tasnia hizi zinahitaji kufanya kazi.

Vilevile, kuwekeza katika viwanda endelevu kunatoa ishara kwamba vinaendana na maadili na vipaumbele vyetu. Amua ikiwa Shule yako itakamilisha uondoaji wake kwa uwekezaji endelevu. Kwa habari zaidi, tafadhali tazama *Mwongozo wa Uwekezaji Endelevu*.

Anzisha michakato ya kiutawala

Hakikisha kuwa michakato yoyote ya usimamizi inashughulikiwa katika mpito wako wa uondoaji.

Wanachama wa kamati yako watajua ni nini kinachofaa zaidi katika hali yako mahususi. Kama mawazo ya awali, unaweza kuunda orodha ya watu ambao watakeleza na kufuatilia ubatilishaji wako, zungumza na washauri wako wa kisheria ili kuhakikisha kuwa hakuna masuala ya kisheria, na uweke muda ambao uondoaji utakamilika.

Fanya uamuzi wa mwisho

Uamuzi wako wa mwisho unapaswa kujumuisha aina ya uwekaji pesa utakaofanya na ikiwa utafanya uwekezaji endelevu.

Katika mchakato wa kawaida, kamati ingetoa pendekezo rasmi kwa baraza la ushauri la shule, kisha kwa ofisi ya fedha, ambayo ingewasilisha pendekezo hilo kwa Msimamizi kwa idhini ya mwisho.

Fanya ahadi

Kujitolea kwako hadharani kwa kupiga mbizi ni sehemu muhimu ya mchakato. Ahadi hii ya umma inajenga hoja kwamba nishati za kisukuku hazina leseni ya kuendelea kudhuru viumbe vyote. Ahadi yako itaunganishwa na wengine katika misingi ya kasi.

Weka ahadi kwa [Laudato Si' Movement Catholic divestment page](#).

Sherehekea

Uamuzi huo unapaswa kuadhimishwa kuititia njia za mawasiliano za Shule na kujumuishwa katika Mpango wa Shule ya Laudato Si' kwa [Jukwaa Tendaji la Laudato Si'](#) .

Fuatilia kwa muda mrefu

Ikiwezekana, kamati inapaswa kukagua vitega uchumi vyake katika nyakati muhimu, kama vile mapitio ya kila mwaka ya Mpango wa Shule ya Laudato Si', ili kuhakikisha kwamba ahadi yake ya kuondoa pesa bado inashikilia.

RASILIMALI / NYENZO ZA ZIADA

The Dicastery for Promoting Integral Human Development inatoa utajiri na kina cha mwongozo na mafundisho kuhusu ikolojia muhimu, ikijumuisha taarifa kuhusu [Laudato Si'](#).

Jukwaa Tendaji la [Laudato Si'](#) inatoa maktaba ya msukumo [Plani za Laudato Si'](#) na zana zilizobinafsishwa ili [kuunda mpango wako mwenyewe na kuchukua hatua](#).

[Laudato Si' Movement](#) inaratibu vuguvugu la kimataifa la kuwatenga Wakatoliki. Rasilimali, masomo ya kesi, miongozo, na fomu ya ahadi zinapatikana kwa [Catholic divestment page](#).

[Guide to Ethical Investments in the Era of Climate Change](#), iliyotolewa na Trócaire, inatoa mtazamo wa kitheolojia na mapendekezo ya vitendo (*yanapatikana kwa Kiingereza pekee*).

[The Francesco Collaborative](#) inatoa warsha na mikutano na viongozi ili kusaidia wasimamizi wa mali katika mageuzi ya kujumuisha Mafundisho ya Kijamii ya Kikatoliki (*yanapatikana kwa Kiingereza pekee*).

